

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce: X
sídlem X
zastoupen advokátem Mgr. Davidem Hejzlarem
sídlem 1. máje 97/25, Liberec

proti
žalovanému: Finanční úřad pro Liberecký kraj
sídlem 1. máje 97/25, Liberec

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 5. 2024, č. j. 648133/24/2604-50523-505826

takto:

- I. Rozhodnutí Finančního úřadu pro Liberecký kraj ze dne 30. 5. 2024, č. j. 648133/24/2604-50523-505826, se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Davida Hejzlara.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se včas podanou žalobou domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla zamítnuta námitka žalobce proti vyrozumění o přeplatku ze dne 8. 1. 2024, č. j. 9917/24/2604-50523-505826, jímž žalovaný nevyhověl žádosti žalobce o vrácení přeplatku.
2. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatoval, že dodavatel žalobce, společnost X vystavoval žalobci za období září 2018 až červenec 2019 daňové doklady s DPH přesto, že k této dani nebyl registrován. Žalobce využil možnosti zvláštního zajištění daně a dle § 109a zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „zákon o DPH“), na osobní účet dodavatele uhradil DPH stanovenou v jednotlivých daňových dokladech vystavených dodavatelem v celkové výši 2 190 703 Kč.
3. Žalovaný rovněž uvedl, že již dne 30. 9. 2019 žalobce doručil správci daně „Žádost o převedení plateb“, v rámci níž požádal o vrácení plateb, které poukazoval správci daně v režimu zvláštního způsobu zajištění daně podle § 109a zákona o DPH. Žalobce uváděl, že dne 17. 9. 2019 obdržel od dodavatele opravné doklady za období září 2018 až červenec 2019 bez DPH, na základě nichž podal dodatečná daňová přiznání, ve kterých snížil dříve uplatněný nárok na odpočet daně z původních dokladů vystavených dodavatelem a podal následná kontrolní hlášení, ze kterých vyloučil plnění uskutečněná dodavatelem. Proto žalobce uzavřel, že DPH byla jeho osobou zajišťována bez právního důvodu, neboť pro převod zajišťované daně ke dni splatnosti na osobní účet dodavatele dle § 109a odst. 4 zákona o DPH nebude nikdy zákonný titul, jelikož se tato daň nikdy nestane splatnou. Správce daně tak dle žalobce na depozitním účtu dodavatele eviduje přeplatek, který dle žalobce z podstaty věci náleží jemu.
4. Žalovaný nicméně v rozhodnutí o přeplatku ze dne 27. 11. 2019 neshledal splnění podmínek pro poukázání požadované částky žalobci, odvolání žalobce pak bylo zamítnuto rozhodnutím Odvolacího finančního ředitelství ze dne 4. 3. 2021. Správní žalobu a kasační stížnost proti odvolacímu rozhodnutí posléze zamítly správní soudy. Dne 30. 10. 2023 žalobce opětovně požádal o vrácení zmíněné částky, žalovaný jej vyrozuměl o nevyhovění jeho žádosti z důvodu neexistence vratitelného přeplatku.
5. Po podání námítky žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl, že daňový řád neukládá povinnost vyrozumění o přeplatku podrobněji odůvodnit, a dále rekapituloval závěry učiněné Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 26. 4. 2023, č. j. 6 Afs 30/2022-35, který byl vydán ve věci přezkumu rozhodnutí finančních orgánů o zmíněné první žádosti žalobce o vrácení přeplatku. Podle Nejvyššího správního soudu platí, že pokud

daňový subjekt učiní platbu zvláštního zajištění daně, avšak k této platbě nelze vztáhnout žádné uskutečněné zdanitelné plnění, nelze aplikovat § 109a zákona o DPH. Žalovaný uvedl, že v mezidobí došlo k ukončení nalézacího řízení u dodavatele X, kde bylo zjištěno, že plnění deklarovaná v předmětných obdobích se fakticky neuskutečnila. Na základě tohoto zjištění žalovaný převedl deponované prostředky na osobní daňový účet dodavatele X jejich část byla použita na úhradu daňových nedoplatků tohoto dodavatele, zbytek byl jako přeplatek vrácen společnosti X. Žalovaný posléze zjistil, že částka 1 651 000 Kč, jakožto podstatná část vráceného přeplatku, byla společností X vyplacena žalobci. Ohledně další částky 540 703 Kč podepsala X žalobci uznání dluhu.

6. Žalovaný uzavřel, že žádosti o vrácení přeplatku nelze vyhovět, protože vzhledem k uvedenému byla část přeplatku již žalobci vrácena, a jedná se tak o duplicitní požadavek. Platba žalobce nebyla provedena omylem. Závěry učiněné v rozsudku Nejvyššího správního soudu nelze přejímat, protože tento rozsudek byl vydán v době, kdy soudu nebyly známy veškeré podstatné skutečnosti tohoto případu. Dle žalovaného Nejvyšší správní soud při formulování svých závěrů vycházel ze skutečnosti, že transakce mezi žalobcem a dodavatelem se neuskutečnily, což však dle údajů z účetnictví dodavatele není pravda.

II. Žaloba

7. Žalobce v podané žalobě uvedl, že napadené rozhodnutí je založeno na zavádějících důvodech a je v rozporu s právními předpisy a závazným právním závěrem Nejvyššího správního soudu. Vyrozumění o přeplatku se nevypořádalo s jednotlivými důvody podané žádosti o vrácení plateb, což žalovaný v napadeném rozhodnutí ponechal bez většího povšimnutí. Po shrnutí skutkových okolností a dosavadního postupu ve věci žalobce poukázal na předcházející rozsudek Nejvyššího správního soudu, který konstatoval, že pokud nedojde k uskutečnění zdanitelného plnění, nelze aplikovat § 109a zákona o DPH, a finanční orgány nemohou odmítnout vrácení platby, která byla provedena bez právního důvodu. Žalobce tvrdí, že žalovaný postupoval nezákonně, když odmítl vrácení plateb na základě neexistence zdanitelných plnění a nesprávně aplikoval § 109a zákona o DPH, jehož výklad podal Nejvyšší správní soud v předmětném rozsudku.
8. Pokud žalovaný argumentoval, že část požadovaného přeplatku již byla vrácena, je takový závěr v rozporu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu. Správce daně má veřejnoprávní povinnost vrátit platby přímo žalobci, a to bez ohledu na finanční vztahy mezi žalobcem a společností X. Žalovaný nesprávně spojuje tento případ s platbami provedenými omylem podle § 165 daňového řádu. Důvody provedených plateb a podmínky pro jejich vrácení jasně vyplývají ze závěrů Nejvyššího správního soudu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí naznačuje, že ekonomická činnost společnosti X byla reálná, přestože ji dříve označil za neprůkaznou. V důsledku napadeného rozhodnutí je popřena zásada neutrality DPH, neboť žalobce byl zatížen DPH dvakrát bez možnosti nároku na odpočet daně.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Uvedl, že vyrozumění o přeplatku dle § 155 odst. 5 daňového řádu je pouhým sdělením o postupu správce daně, nikoli rozhodnutím správního orgánu, a nejsou na něj tedy kladeny požadavky vyplývající z ustanovení § 102 daňového řádu. Platby poukazované žalobcem na

zajištění daně byly dne 26. 8. 2021 převedeny na osobní daňový účet poskytovatele plnění, a nebylo proto možné žádosti o vrácení přeplatku žalobce vyhovět, neboť na jeho osobním daňovém účtu správce daně žádný přeplatek neevidoval. Žalovaný stručně, nicméně dostatečně srozumitelně vypořádal námitku žalobce týkající se formy vyrozumění o přeplatku.

10. K poukazu na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2023, č. j. 6 Afs 30/2022-35, podle nichž správci daně vznikla povinnost vrátit platby poukazované v režimu zvláštního způsobu zajištění daně osobě, která tyto platby učinila, požádá-li o jejich vrácení, žalovaný uvedl, že vzal tento rozsudek na vědomí. V případě nyní žalované věci však není možné postupovat dle § 110 odst. 4 s. ř. s., neboť je podána správní žaloba proti odlišnému rozhodnutí, než bylo napadeno žalobou v předcházející věci sp. zn. 59 Af 11/2021. Uvedený rozsudek byl vydán poté, co správce daně použil přeplatek vzniklý na osobním daňovém účtu dodavatele ve smyslu § 109a odst. 5 zákona o DPH. Jeho závěr je ojedinělý a překvapivý. Dle žalovaného nemá zánik zajištěné daně vliv na závěry napadeného rozhodnutí. Žalobce se rozhodl využít institutu zvláštního zajištění daně dle § 109a zákona o DPH dobrovolně, přičemž na uhrazené platby se hledí jako na prostředky, které uhradil poskytovatel plnění. Klíčové je vrácení finančních prostředků žalobci, byť prostřednictvím obchodní korporace X. Je evidentní, že finanční prostředky se dostaly do sféry žalobce s vědomím, že se jedná o finanční prostředky původně poukazované správci daně. Soudní dvůr EU posuzuje princip narušení neutrality daně ve spojitosti se stanovením daně v rámci nalézacího řízení, nikoliv v rovině platební. Dodavatel daň, kterou uvedl na daňových dokladech, do státního rozpočtu neodvedl a žalobce původně uplatněný nárok na odpočet daně v rámci dodatečných daňových příznání zrušil, takže nemohlo dojít k narušení neutrality daně.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.
12. Soudu je již z jeho činnosti v předcházejícím řízení sp. zn. 59 Af 11/2021 známo, že po úhradě celkové částky 2 190 703 Kč podal žalobce dne 30. 9. 2019 žádost o převedení plateb, jíž se s argumentací, jak byla shora popsána, domáhal vrácení plateb, které poukazoval správci daně v režimu zvláštního způsobu zajištění daně podle § 109a zákona o DPH. Žalovaný tehdy jeho žádosti nevyhověl s tím, že odkázal na § 109a zákona o DPH a uvedl, že případně vzniklý přeplatek lze vrátit poskytovateli plnění, nikoli žalobci, s čímž se v odvolacím řízení ztotožnilo Odvolací finanční ředitelství. Jeho rozhodnutí ze dne 4. 3. 2021 bylo u zdejšího soudu napadeno žalobou, která byla posléze zamítnuta. Kasační stížnost žalobce zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 26. 4. 2023, č. j. 6 Afs 30/2022-35, jímž současně závěry krajského soudu, které byly souladné s přístupem žalovaného, korigoval.

13. Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěrem, že ke dni vydání tehdy napadeného rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství nebyly splněny podmínky pro vrácení předmětné částky žalobci, neboť nebylo ukončeno vedené nalézací daňové řízení s žalobcovým dodavatelem X, jehož předmětem bylo zjištění, zda tento dodavatel vůči žalobci uskutečnil zdanitelná plnění. Bylo proto třeba vyčkat na zodpovězení této otázky, na němž dle Nejvyššího správního soudu závisel další osud žalobcem deponovaných prostředků. Nejvyšší správní soud v právní větě uzavřel, že: *„Institut zvláštního způsobu zajištění daně dle § 109a odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, nelze aplikovat, nedojde-li k uskutečnění zdanitelného plnění podle § 2 odst. 2 téhož zákona. Učiní-li daňový subjekt platbu jako zvláštní zajištění daně podle § 109a tohoto zákona, k níž nelze vztáhnout žádné uskutečněné zdanitelné plnění, daňové orgány vrátí platbu daňovému subjektu, který ji učinil, požádal-li o její vrácení.“*
14. Ze správního spisu je patrné, že další žádost o vrácení žalobcem zaslaných prostředků podal žalobce dne 30. 10. 2023, tedy již po ukončení Nejvyšším správním soudem zmiňovaného nalézacího řízení společnosti X. To bylo skončeno rozhodnutím Odvolacího finančního ředitelství ze dne 27. 5. 2021, č. j. 18827/21/5300-21442-713011, jímž odvolací orgán změnil prvostupňové platební výměry vztahované ke zdaňovacím obdobím září 2018 až červenec 2019 tak, že vyměřená daň společnosti X je 0 Kč. Přitom mj. konstatoval, že *„...dospěl k závěru, že se plnění deklarovaná odvolatelem (společností X- pozn. soudu) v předmětných obdobích fakticky neuskutečnila, když odvolatel v rámci registračních řízení neprokázal výkon reálné ekonomické činnosti ...“* Tento závěr žalovaný převzal do nyní žalobou napadeného rozhodnutí, které bylo k námitce žalobce vydáno po vyrozumění žalobce o nevrácení požadovaného přeplatku.
15. Soud předně podotýká, že podanou žalobu považuje za přípustnou, neboť napadené rozhodnutí o námitce ve věci nakládání s přeplatkem je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. Proti rozhodnutí o námitce podle § 159 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v zásadě lze podat žalobu podle § 65 a násl. s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2019, č. j. 1 Afs 271/2016-53), přičemž k věcnému přezkumu rozhodnutí o námitce směřující proti vyrozumění o přeplatku správní soudy přistupují (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 11. 2024, č. j. 77 Af 6/2024-37). Nadto je nyní řešená věc týkající se stanovení povahy žalobcem deponované částky a správního způsobu nakládání s ní specifická, a tím spíše zasluhující věcný soudní přezkum.
16. Před přistoupením k podstatě věci soud uvádí, že pokud jde o strohost prvotního vyrozumění o přeplatku, jímž bylo žalobci sděleno, že jím požadovaná částka mu vrácena nebude, neshledává zde soud porušení zákona. Ustanovení § 155 odst. 5 daňového řádu uvádí, že nelze-li žádosti o vrácení přeplatku vyhovět, správce daně o tom daňový subjekt vyrozumí. Jde o úpravu odlišnou od obsahu téhož ustanovení daňového řádu do 31. 12. 2020, kdy bylo pro tyto případy vyžadováno vydání rozhodnutí, proti němuž bylo přípustné odvolání. Provedená novelizace zmíněného ustanovení však posunula vypořádání žádosti o vrácení přeplatku v úvodní fázi do neformální roviny (srov. důvodovou zprávu k novele č. 283/2020 Sb.), kdy na prvotní vyrozumění o nevyhovění požadavku na vrácení přeplatku neklade zákon bližších obsahových požadavků. Pokud není daňový subjekt spokojen s vyřízením jeho žádosti o vrácení přeplatku, má možnost podat námitku, a dosáhnout tak

plnohodnotného rozhodnutí o takovéto námitce. Této možnosti žalobce využil, a dostalo se mu proto řádného rozhodnutí, kde byla jeho argumentace (bez ohledu na zákonnost výkladu žalovaného, jemuž se soud bude věnovat níže) vypořádána. Napadené rozhodnutí žalovaného pak neopomíjí ani námitku žalobce o neodůvodněnosti prvotního vyrozumění o přeplatku, na niž stručně, avšak správně reaguje.

17. Jádrem sporu mezi účastníky spočívá ve výkladu, resp. podmínkách aplikovatelnosti ustanovení § 109a zákona o DPH.
18. Podle § 109a odst. 1 zákona o DPH, pokud příjemce zdanitelného plnění uhradí za poskytovatele zdanitelného plnění daň z takového zdanitelného plnění, aniž by byl vyzván jako ručitel, použije se tato úhrada pouze na úhradu daně poskytovatele zdanitelného plnění z tohoto zdanitelného plnění. Podle odstavce 4 téhož ustanovení, částka uhrazená za poskytovatele zdanitelného plnění se přijímá a eviduje na jeho osobním depozitním účtu. Ke dni splatnosti daně se tato částka převede na osobní daňový účet poskytovatele zdanitelného plnění s datem platby k tomuto dni; dojde-li k úhradě později, převede se na osobní daňový účet s datem platby evidovaným na osobním depozitním účtu. Podle odstavce 5, byla-li daň, na kterou je úhrada určena, zcela nebo zčásti uhrazena, použije se částka převáděná z osobního depozitního účtu nebo její část jako úhrada daně na osobním daňovém účtu poskytovatele zdanitelného plnění.
19. Ačkoli krajský soud chápe pozici a motivaci žalovaného, nesdílí lehkost, s níž byly v napadeném rozhodnutí potlačeny závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2023, č. j. 6 Afs 30/2022-35. Dle přesvědčení zdejšího soudu nebyla typová situace, jaká vznikla v případě žalobce a jeho dodavatele, dříve správními soudy plnohodnotně řešena. Ostatně sám žalovaný tento případ označuje za specifický a neodkazuje na žádnou správní judikaturu, která by mu zřetelně dávala v jeho náhledu za pravdu. Označuje-li tedy žalovaný zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu za ojedinělý, má v podstatě pravdu, avšak nejde zde o ojedinělost stojící proti bohaté judikatuře zastávající opačný názorový protipól, nýbrž o ojedinělost vzniklou z důvodu specifčnosti nastalé situace, jíž se Nejvyšší správní soud doposud nezabýval. Tato skutečnost nikterak nebrání relevantnosti závěrů, jimiž Nejvyšší správní soud poskytl výkladové a aplikační vodítko vztahující se k ustanovení § 109a zákona o DPH.
20. Je jistě pravdou, že v nynějším řízení o podané žalobě není krajský soud vázán zmíněným rozsudkem Nejvyššího správního soudu podle § 110 odst. 4 s. ř. s., když šlo o rozsudek vydaný v řízení o jiné žalobě, navíc nikoli zrušující rozsudek. Na druhé straně však nelze přehlédnout, že šlo o rozsudek vydaný přímo v „této“ věci, tedy ve věci stejného žalobce o tomtéž předmětu, pouze v dřívější fázi. Nejvyšší správní soud navíc předjímal budoucí vývoj a formuloval varianty dalšího postupu v návaznosti na výsledek nalézacího daňového řízení společnosti X. Ačkoli tedy není krajský soud uvedeným rozsudkem vázán ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s., je jeho relevance pro posouzení nynější věci evidentně vysoká. Toho si musel být vědom také žalovaný při svém rozhodování. S odkazem na ustanovení § 110 odst. 4 s. ř. s. nelze popřít roli Nejvyššího správního soudu jakožto sjednotitele judikatury a v konečném důsledku také aplikační praxe správních orgánů.
21. Není pravdou, že Nejvyšší správní soud snad vycházel ze skutečnosti, že se transakce mezi žalobcem a jeho dodavatelem neuskutečnily, jak je uvedeno v závěru napadeného

rozhodnutí. Nejvyšší správní soud si byl stejně jako před ním zdejší soud (proto byla tehdejší kasační stížnost zamítnuta) dobře vědom skutečnosti, že ke dni vydání tehdy žalobou napadeného rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství probíhalo nalézací daňové řízení s dodavatelem X., z něž měl vzejít závěr o tom, zda byla mezi dodavatelem a žalobcem uskutečněna zdanitelná plnění. Nejvyšší správní soud přitom vyložil ustanovení § 109a zákona o DPH tak, že formuloval obecné pravidlo, kdy je třeba s deponovanými prostředky nakládat dle § 109a uvedeného zákona, a kdy s nimi naopak není namístě takto naložit, pročez je k žádosti lze vrátit osobě, která je správcí daně zaslala (žalobci). V daném případě byl dle Nejvyššího správního soudu další postup odvislý od výsledku zmíněného nalézacího řízení, resp. od závěru, zda se mezi dodavatelem a žalobcem uskutečnila zdanitelná plnění ve smyslu § 2 odst. 2 zákona o DPH.

22. Žalovaný v nyní napadeném rozhodnutí ani nepopírá, že zdanitelná plnění mezi dodavatelem X a žalobcem se neuskutečnila, když tento závěr vzešel ze zmíněného nalézacího řízení, na což žalovaný sám odkazuje. Protože však žalovaný dříve než byl obeznámen s podaným výkladem Nejvyššího správního soudu naložil s předmětnými finančními prostředky tak, jako by se nacházely v režimu ustanovení § 109a zákona o DPH, nechtěl následně výklad Nejvyššího správního soudu respektovat, neboť ten jej v daném případě vede k nutnosti vrátit prostředky žalobci. Ten totiž o jejich vrácení požádal v situaci, kdy z pravomocného rozhodnutí ve vyměřovacím řízení společnosti X plyne, že ke zdanitelnému plnění mezi touto společností a žalobcem nedošlo. Krajský soud chápe jistou nešťastnost vzniklé situace pro žalovaného, který se původně řídil informací Generálního finančního ředitelství ze dne 1. 1. 2013, č. j. 3308/13/7001-21002-012287, s níž se však rovněž vypořádal Nejvyšší správní soud, a teprve později byl seznámen s výkladem Nejvyššího správního soudu. Tento výklad nadřízeného soudu, který byl podán přímo pro tento případ, však krajský soud nemá důvod nerespektovat.
23. Problematičností napadeného rozhodnutí v kontextu zmíněného rozsudku Nejvyššího správního soudu si byl zjevně vědom také žalovaný, v jehož argumentaci, resp. v přístupu finanční správy jako celku lze shledat logické rozpory. Žalovaný na jedné straně odkazuje na výsledek nalézacího řízení se společností X, z něž plyne, že ke zdanitelným plněním mezi dodavatelem a žalobcem nedošlo, aby následně konstatoval, že k nim v podstatě došlo. Nejvyšší správní soud také výslovně odmítl přístup, dle něž se deponované prostředky vždy dostanou do sféry poskytovatele plnění (nelze je tedy nikdy vrátit žalobci), který se případně s příjemcem plnění (žalobcem), který prostředky na depozitní účet zaslal, vypořádá v soukromoprávní rovině. Nelze proto argumentovat tím, že žalovaný sice žalobci žádné prostředky nevrátil, avšak dodavatel mu je v rámci jejich horizontálního vztahu dvou soukromoprávních subjektů zaslal. Nadto je tento přístup pochybný i proto, že ani dle žalovaného se žalobci nedostalo v soukromoprávní rovině úhrady celé deponované částky, ale pouze její části, což žalovaný neřeší.
24. Žalobce jistě nezaslal předmětné prostředky na depozitní účet omylem. Okolnosti plateb jsou z opatřeného spisového materiálu zjevné. Nejvyšší správní soud však zformuloval zřetelné výkladové pravidlo vztažené k ustanovení § 109a zákona o DPH, z něž plyne, že v daném případě, kdy se zdanitelná plnění, k nimž byly platby na depozitní účet vztaženy, mezi dodavatelem a žalobcem dle pravomocných závěrů orgánů finanční správy neuskutečnila, nelze s prostředky nakládat dle pravidel ustanovení § 109a zákona o DPH, naopak nic nebrání tomu, aby byly k žádosti žalobce vráceny. Ukázalo se totiž, že žalobce

je na depozitní účet složil bez právního důvodu. Dřívější využití těchto prostředků žalovaným ve prospěch společnosti X není problémem žalobce a nemůže vést ke splnění povinnosti státu vůči žalobci. Ve vztahu žalobce a státu je nyní žalobce skutečně v situaci, kdy si odpočet DPH z předmětných plnění neuplatnil, když seznal, že od dodavatele neobdržel o zdanitelná plnění, avšak daň skrze postup dle § 109a zákona o DPH uhradil. Na postupu žalobce a jeho dodavatele, kdy oba postupně žádali o vrácení prostředků žalobci, neshledává soud cokoli, co by mělo zvrátit učiněné závěry. Žalobce tedy za daných okolností má v souladu s předchozími závěry Nejvyššího správního soudu právo na vrácení jím složené částky.

25. Soud dodává, že při respektování výkladu předneseného Nejvyšším správním soudem nebudou v budoucnu obdobné problematické situace s využitím deponovaných prostředků ve prospěch jednoho subjektu a jejich vrácením druhému subjektu vznikat, neboť orgánům finanční správy již bude výklad pravidel pro nakládání s prostředky zaslanými dle ustanovení § 109a zákona o DPH znám.

V. Závěr a náklady řízení

26. Vzhledem k uvedenému shledal soud podanou žalobu důvodnou. Proto postupem podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost a věc mu podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil k dalšímu řízení. V něm je žalovaný vysloveným právním názorem soudu vázán dle § 78 odst. 5 s. ř. s.
27. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V souzeném případě byl žalobce úspěšný, proto mu soud proti žalovanému přiznal právo na náhradu nákladů řízení.
28. Ty byly tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu dle příslušné položky sazebníku soudních poplatků ve výši 3 000 Kč, odměnou právního zástupce za 2 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby) v celkové výši 6 200 Kč [2 úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024], náhradou hotových výdajů ve výši 600 Kč (2 x 300 Kč za 2 úkony právní služby dle § 13 odst. 1, odst. 3 advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2024) a 21 % DPH z odměny a náhrad advokáta ve výši 1 428 Kč. Celkem tak náhrada nákladů řízení činí 11 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 18. března 2025

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu